

Inštitút histórie Filozofickej fakulty
Prešovská univerzita
Institut für Geschichte, Karl-Franzens-Universität Graz
Katedra Jeana Monneta
Filozofické fakulty Masarykovy univerzity
Slovenská historická spoločnosť pri SAV v Bratislave
Historická spoločnosť kráľovského mesta Prešov
Slovensko-česká / Česko-slovenská komisia historikov

•
• Visegrad Fund
•

PROGRAM KONFERENCIE / PROGRAMM DER KONFERENZ

VELKÁ DOBA V MALOM PRIESTORE
Zlomové udalosti v mestách stredoeurópskeho
priestoru a ich dôsledky
(1918 – 1929)
GROSSE ZEIT IM KLEINEN RAUM
Umbrüche in der Stadt des mitteleuropäischen
Raumes und deren Wirkungen
(1918 – 1929)

Medzinárodná konferencia v Prešove
5. – 7. október 2011

5. 10. 2011 (streda/Mittwoch)

12.30 – 13.30 – Prezentácia účastníkov / Präsentation der Teilnehmer

– Dvorana Evanjelického kolégia, Hlavná 137

13.30 – 14.00 – Otvorenie konferencie / Eröffnung der Konferenz

Mestá a regióny / Städte und Regionen

14.00 – 14.20

ROMAN HOLEC: Zmeny etnického zloženia miest na Slovensku po roku 1918 a možnosti ich interpretácie / Veränderungen der ethnischen Struktur in den Städten der Slowakei nach dem Jahre 1918 und Möglichkeiten ihrer Interpretation / A szlovákiai városok etnikai összetételének változásai 1918 után és értelmezési lehetőségeik

14.20 – 14.40

PETER ŠVORC: Mestá východného Slovenska v čase prevratu (1918) a po ňom / Städte der Ostslowakei in und nach der Umbruchszeit (1918) / Kelet – Szlovákia városai a fordulat idejében (1918) és utána

14.40 – 15.00

VINCENC RAJŠP: Umbrüche in den Städten Sloweniens 1918 – 1919 / Prelomy v mestách Slovinska 1918 – 1919 / Fordulatok Szlovénia városaiban 1918 – 1919

15.00 – 15.20 – Prestávka /Kaffeepause

Mestá mimo Karpát / Städte außerhalb der Karpaten

15.20 – 15.40

VLADIMÍR GONĚC: Brno – od Vídně kam? Kontinuita a míra diskontinuity v rozvoji města 1918 – 1930 / Brunn – von Wien wohin? Kontinuität und Maß der Diskontinuität in der Entwicklung der Stadt 1918 – 1930 / Brunn – Bécs felől merre? Kontinuitás és a diszkontinuitás mértéke a város fejlődésében 1918 – 1930-ban

15.40 – 16.00

ULFRIED BURZ: Klagenfurt – Hauptstadt eines umkämpften Grenzlandes (1918 – 1929) / Klagenfurt – hlavné mesto dobytého hraničného územia / Klagenfurt – a megszerzett határterület fővárosa

16.00 – 16.20

IVAN HALASZ: Slovenská komunita v Budapešti a rozpad monarchie (1918 – 1920) / Slowakische Komunität in Budapest und Zerfall der Monarchie (1918 – 1920) / A budapesti szlovák közösség és a monarchia szétesése (1918 – 1920)

16.20 – 17.00 – DISKUSIA / DISKUSSION

17.00 – 18.00 – Exkurzia po stopách zlomových udalostí v Prešove / Exkursion durch die Spuren der Umbrüche in Prešov

19.00 – Večera /Abendessen

Mestá v karpatskom oblúku / Städte innerhalb der Karpaten

08.30 – 08.50

GABRIELA DUDEKOVÁ: Bratislava počas prvej svetovej vojny a v jej závere / Bratislava während des ersten Weltkrieg und in seinem Schluß / Pozsony az első világháború alatt és végén

08.50 – 09.10

DUŠAN KOVÁČ: Medzi Prešporkom a Bratislavou. Premeny mesta v revolučných mesiacoch 1918 – 1919 / Zwischen Pressburg und Bratislava. Veränderungen der Stadt in den revolutionären Monaten 1918 – 1919 / Pressburg és Pozsony köztött. A város változásai a forradalmi hónapokban 1918 – 1919-ben

09.10 – 09.30

DANUTA PUSTELAK: Miasta powiatu rzeszowskiego po odzyskaniu niepodległości. Rozwój czy stagnacja? (do 1929 roku) / Mestá Rzeszowkého okresu od získania nezávislosti. Rozvoj či stagnácia? (do roku 1929) / Die Städte des Kreises Rzeszow seit der Zeit des Unabhängigkeitserwerbs. Die Entwicklung oder Stagnation? (bis zum Jahre 1929)

09.30 – 09.50 – Prestávka /Kaffeepause

09.50 – 10.10

IGOR LICHTAJ: Etnopolitický obraz Užhorodu v rokoch 1919 – 1929 / Етнополитическое развитие Ужгорода в 1919 – 1929 годах / Ethnopolitisches Bild von Užhorod in den Jahren 1919 – 1929 / Ungvár etnopolitikai képe 1919 – 1929-ben

10.10 – 10.30

IGOR ŠNICER: Mukačevo a jeho obyvateľstvo v rokoch 1918 – 1929 / Mukatschewo und seine Bevölkerung in den Jahren 1918 – 1929 / Munkács és lakossága 1918 – 1929-ben

10.30 – 10.50

MARTIN ĎURIŠIN: Prešov ako centrum revolúcie – Slovenská republika rád (1919) / Prešov als Zentrum der Revolution – Slowakische Räterepublik (1919) / Eperjes mint a forradalom központja - Szlovák Tanácsköztársaság (1919)

10.50 – 11.20 – DISKUSIA / DISKUSSION

Mesto a tlač / Stadt und Presse

11.20 – 11.40

JULIANE BRANDT: Das nationalstaatliche Parlament aus der Perspektive der oberungarischen Städte. Beobachtungen anhand lokaler Zeitungen / Národno-štátny parlament z perspektívy hornouhorských miest. Pozorovania na základe miestnych novín / Nemzeti – állami parlament a felső – magyarországi városok perspektívájából. Megfigyelések helyi újságok alapján

11.40 – 12.00

JÁN DŽUJKO: Multietnický a multikultúrny charakter Prešova na stránkach východoslovenskej tlače v prvých rokoch samostatnej ČSR (1918 – 1920) / Multiethnischer und multikultureller Charakter der Stadt Prešov auf den Seiten der ostslowakischen Presse in den ersten Jahren der selbständigen Tschechoslowakei (1918 – 1920) / Eperjes multietnikai és multikultúrális jellege a kelet – szlovákiai sajtó lapjain az önálló Csehszlovák Köztársaság első éveiben (1918 – 1920)

12.00 – 12.20

JERZY KUZICKI: Každodenný život v Sanoku v prvých povojnových rokoch vo svetle miestnej tlače / Życie codzienne w Sanoku w pierwszych latach po I wojnie światowej w świetle lokalnej prasy / Alltägliches Leben in Sanok in den ersten Nachkriegsjahren im Licht der lokalen Presse / Mindennapi élet Sanokban az első háború utáni éveken a helyi sajtó fényében

12.20 – 12.45 – DISKUSIA / DISKUSSION

12.45 – 14.00 – OBED / MITTAGESSEN

Mesto a kultúrny život / Stadt und Kulturleben

14.00 – 14.20

PETER KÁŠA: Košice pred a po roku 1918 – obraz mesta v slovenskej a maďarskej umeleckej literatúre / Košice vor und nach dem Jahre 1918 – Bild der Stadt in der slowakischen und ungarischen schöngeistigen Literatur / Kassa 1918 előtt és után – a város képe a szlovák és magyar művészeti irodalomban

14.20 – 14.40

OTAKAR KIRSCH: Proměny německého muzejnictví na Moravě po roce 1918 / Veränderungen des deutschen Museumswesens in Mähren nach dem Jahre 1918 / A német muzeológia változásai Morvaországban 1918 után

14.40 – 15.00

PAVEL MAŠARÁK: Vznik Československa jako zlom v kulturním propojení Brna a Vídně? Brněnské německé divadlo a hostování rakouských umělců v letech 1925 – 1930. / Entstehung der Tschechoslowakei als Umbruch in den kulturellen Beziehungen zwischen Brünn und Wien? Brünner deutsches Theater und Gastspiele österreichischer Künstler im Zeitraum 1925 – 1930 / Csehszlovákia megalakulása mint törés Brünn és Bécs kulturális kapcsolataiban? A brünni német színház és az osztrák művészek vendégszereplései 1925 – 1930 között

15.00 – 15.30 – DISKUSIA / DISKUSSION

15.30 – 16.00 – Prestávka / Kaffeepause

Mesto a vzdelanie / Stadt und Bildung

16.00 – 16.20

HARALD HEPPNER: Stadt und Hochschule in Mitteleuropa nach dem Ersten Weltkrieg / Mesto a vysoká škola v strednej Európe po prvej svetovej vojne / Város és főiskola Közép – Európában az első világháború után

16.20 – 16.40

LIBUŠA FRANKOVÁ: Kultúrno-osvetový život v Prešove v rokoch 1918 – 1928 / Kultur- und Aufklärungsleben in Prešov in den Jahren 1918 – 1928 / Kulturális és felvilágosító élet Eperjesen 1918 – 1928-ban

16.40 – 17.00

NAĎA JURČIŠINOVÁ: Stredné školstvo v Prešove a šarišských mestečkách v rokoch 1919 – 1920 po príchode českých učiteľov / Mittelschulwesen in Prešov und in den Städtchen der Region Scharisch in den Jahren 1919 – 1920 nach der Ankunft der tschechischen Lehrer / Középiscola – ügy Eperjesen és a sárosi városokban 1919 – 1920-ban a cseh tanárok érkezése után

17.00 – 17.30 – DISKUSIA / DISKUSSION

19.00 – Spoločenský večer

7. 10. 2011 (piatok / Freitag)

Mesto a cirkev / Stadt und Kirche

08.30 – 08.50

KARL SCHWARZ: Der Untergang der Habsburgermonarchie und seine Auswirkungen auf die evangelischen Kirchengemeinden in Prag, Pressburg und Wien / Zánik habsburskej monarchie a jeho účinky na evanjelické cirkevné spoločenstvá v Prahe, Bratislave a Viedni / A Habsburg monarchia megszűnése és hatásai az evangélikus egyházi közösségekre Prágában, Pozsonyban és Bécsben

08.50 – 09.10

PÁL ILLES: Cirkevno-reholný život v mestách na Slovensku po roku 1918 / Das Leben der Kirchen und Orden in der Städten in der Slowakei nach dem Jahre 1918 / Egyházi és rendi élet a szlovákiai városokban 1918 után

09.10 – 09.30

PETER KOVAL: Gréckokatolícka cirkev a východoslovenské mestá v rokoch 1918 – 1929 / Griechisch-katholische Kirche und ostslowakische Städte in den Jahren 1918 – 1929 / A görögkatolikus egyház és a kelet – szlovákiai városok 1918 – 1929-ben

09.30 – 09.45 – DISKUSIA / DISKUSSION

09.45 – 10.00 – Prestávka / Kaffeepause

Mesto a hospodárstvo / Stadt und Wirtschaft

10.00 – 10.20

PATRIK DERFIŇÁK: Finančné ústavy po prevrate (1918 – 1929) a ich vplyv na život miest bývalej Šarišskej župy / Finanzielle Institute nach dem Umbruch (1918 – 1929) und ihr Einfluss auf das Leben der Städte ehemaligen Scharischer Komitats / Pénzintézetek a fordulat után (1918 – 1929) és hatásuk az egykori Sáros megye városainak életére

10.20 – 10.40

MAREK MARTIN: Proměna zlínské společnosti v první polovině dvacátých let (v kontextu podnikatelských aktivit místních obuvnických firem) / Veränderung der Gesellschaft von Zlín in der ersten Hälfte der 20-er Jahre (im Kontext der Unternehmeraktivitäten der örtlichen Schumacherfirmen) / A zlíni társadalom átalakulása a huszas évek első felében (a helyi cipőgyártó cégek vállalkozói aktivitásainak kontextusában)

10.40 – 11.00

MAREK ĐURČANSKÝ: Zlatá léta „slovanského Nauheimu“. Rozvoj Lázní Poděbrady po I. světové válce jako „Salónu Republiky“ / Goldene Jahre „slawischen Nauheims“. Entwicklung des Kurorts Poděbrady nach dem ersten Weltkrieg als „Salons der Republik“ / A „szláv Nauheim“ aranyévei. A Poděbrady gyógyüdülöhely fejlődése az első világháború után mint a „Köztársaság Szalonja“

11.00 – 11.20

WACŁAW WIERZBIENIEC: Židovská obec v Lvove a problém dobročinnosti a sociálnej pomoci v rokoch 1918 – 1929 / Gmina żydowska we Lwowie wobec problemu dobroczynności i pomocy społecznej w latach 1918 – 1939 / Jüdische Gemeinde in Lemberg und Problem der Wohltätigkeit und Sozialhilfe in den Jahren 1918 – 1929 / A lvovi zsidó község és a jótékonyág és szociális segítség problematikája 1918 – 1929-ben

11.20 – 11.45 – DISKUSIA / DISKUSSION

11.45 – 12.00 – ZÁVER KONFERENCIE / SCHLUSS DER KONFERENZ

12.30 – OBED / MITTAGESSEN